

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Berkovići
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV044-24

Banja Luka, 24.06.2024. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	7
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	8
	1. Uvod	8
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	8
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke.....	10
	5. Priprema i donošenje budžeta	11
	6. Finansijski izvještaji	11
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	12
	6.1.1. Prihodi i primici.....	12
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	13
	6.1.3. Budžetski suficit.....	17
	6.1.4. Neto finansiranje.....	18
	6.1.5. Razlika u finansiranju	18
	6.2. Bilans uspjeha	18
	6.2.1. Prihodi.....	18
	6.2.2. Rashodi.....	18
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	19
	6.3. Bilans stanja.....	19
	6.3.1. Aktiva.....	19
	6.3.2. Pasiva.....	23
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	24
	6.4. Bilans novčanih tokova	24
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	24
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	25
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	25

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Berkovići koji obuhvataju: Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2023. godine; Konsolidovani bilans uspjeha, Konsolidovani izvještaj o promjenama neto imovine, Konsolidovani bilans novčanih tokova, Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 i Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima, za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, konsolidovani finansijski izvještaji Opštine Berkovići istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine nije proveden u skladu sa članom 4. stav (1), tačka 1) i 2) i članom 20. stav (1) tačke (1., 2., 3. i 4.) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer popisom nisu obuhvaćene mjenice, date kao instrument obezbjeđenja uzetih kredita, a Izvještaj o popisu ne sadrži podatke o datumu početka i završetka popisa, o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji, kao i o radnom angažmanu lica angažovanih na popisu, uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza, te pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. ovog Izvještaja:

Prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine za 2023. godinu, nije izvršena konsolidacija kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer u Konsolidovani bilans stanja nije izvršeno uključivanje kapitala srazmerno procentu učešća u kapitalu javnih preduzeća i ustanova pod njihovom kontrolom u najmanjem iznosu od 163.917 KM.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.2. ovog Izvještaja:

Akcije i učešća u kapitalu i finansijski rezultat ranijih godina su potcijenjeni u iznosu od 2.000 KM, jer upisani i uplaćeni kapital nije evidentiran, što nije u skladu sa članom 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Poslovni objekti i prostori u pripremi, kao i izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata su precijenjeni, dok su ostali kapitalni grantovi u zemlji potcijenjeni u iznosu od 78.313 KM, jer su sredstva koja su u skladu sa Sporazumom o finansiranju potpisanog sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (UNDP) doznačena na račun UNDP-ja, vezano za implementaciju projekta „Zeleni ekonomski razvoj faza 3“ kroz povećanje energetske efikasnosti na javnom objektu „Dječiji vrtić“ Berkovići, evidentirana u okviru poslovnih objekata i prostora u pripremi, što nije u skladu sa članom 37., 95. stav (1) i 104. stav (1) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.4. ovog Izvještaja:

Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti po osnovu grantova su manje iskazani, dok su odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti po osnovu izdataka za nefinansijsku imovinu više iskazani u iznosu od 78.313 KM, jer sredstva doznačena Razvojnem programu Ujedinjenih nacija (UNDP) u skladu sa sporazumom o finansiranju, nemaju karakter izdataka za nefinansijsku imovinu već sredstava granta, što nije u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje Opštine Berkovići za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine su objelodanjena pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Berkovići za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da

sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 24.06.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Berkovići za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u konsolidovanim finansijskim izvještajima Opštine Berkovići za 2023. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Odlukom Vlade Republike Srpske o primjeni odredaba Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske produžena je primjena odredbi navedenog kolektivnog ugovora, koja je osporena Odlukom Ustavnog suda Republike Srpske.

Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi Opštine Berkovići i Pravilnik o platama i drugim primanjima zaposlenih u Opštinskoj upravi i kod nižih budžetskih korisnika nisu usklađeni sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, u dijelu koji se odnosi na preračunavanje platnih koeficijenta prilikom promjene načina obračuna plata. Obračun plata i naknada vršen je u skladu sa odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske i rješenjima o određivanju koeficijenta za obračun ličnih primanja od 09.02.2022. godine za sve zaposlene u Opštinskoj upravi.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik Opštine je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Berkovići obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure

podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Berkovići.

Banja Luka, 24.06.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) postupci, procedure i izvještavanje kod godišnjeg popisa imovine i obaveza vrše u skladu sa članom 4. stav (1), tačka 1) i 2) i članom 20. stav (1) tačke (1., 2., 3. i 4.) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) u konsolidovani finansijski izvještaj uključuju kontrolisani entiteti kako je propisano odredbama člana 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 3) u okviru akcija i učešća u kapitalu izvrši evidentiranje učešća u kapitalu javnih preduzeća i ustanova u kojima opština ima učešće,
- 4) preispita i utvrdi status imovine iskazane na poziciji ostali objekti i prostori u pripremi i da se donesu odgovarajuće odluke i izvrše adekvatna evidentiranja,
- 5) izvještaj o novčanim tokovima sastavlja u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) intenziviraju aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrola u smislu provođenja aktivnosti definisanih odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru,
- 2) pomoćne knjige stalnih sredstava vode u skladu sa članom 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- 3) putni nalozi za vozila (PN4 obrazac) popunjavaju u skladu sa članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga,
- 4) sačini Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda u skladu sa članom 9. stav (4) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Odluka o usvajanju budžeta i rebalansa budžeta Opštine,
- Odluka o izvršenju budžeta i rebalansa budžeta Opštine za 2023. godinu,
- Zakon o lokalnoj samoupravi,
- Statut opštine,
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave,
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,
- Zakon radu,
- Zakon o stvarnim pravima,
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske,
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj,
- Zakon o komunalnim djelatnostima, članovi 6. do 12.; 20. do 25. i član 41.,
- Zakon o zaštiti od požara, član 85.,
- Zakon o vodama,
- Zakon o šumama, član 89.,
- Zakon o sportu,
- Zakon o uređenju prostora i građenju,
- Zakon o javnim putevima,
- Zakon o koncesijama,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Poseban kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske,
- Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Opštinskoj upravi,
- Pravilnik o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj,
- Uputstvo o primjeni Međunarodnog računovodstvenog standarda za javni sektor 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene porezi i prenosu,
- Odluka o visini nakande troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Berkovići je teritorijalna jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: Opština), u kojoj građani zadovoljavaju svoje potrebe i učestvuju u ostvarivanju zajedničkih i opštih interesa, neposredno i posredstvom demokratski izabраних predstavnika. Opština zauzima površinu od 270 km², sa oko 2.272 stanovnika. Područje Opštine obuhvataju naseljena mjesta: Barane, Berkovići, Burmazi, Brštanik, Blaca, Bitunja Gornja, Bitunja Donja, Dabrica, Do, Hatelji, Hodovo Gornje, Hrgud, Ljubljenica, Ljuti Do, Klečak, Koritnik, Kubaš, Meča, Poplat Gornji, Podkom, Podkubaš, Poljice, Predolje, Strupići, Suzina, Šćepan Krst, Trusina Donja i Žegulja.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16, 36/19 i 61/21), Statutom i drugim važećim propisima, kojima su utvrđena područja odgovornosti, nadležnosti organa i načina finansiranja opštine.

Organi Opštine su Skupština opštine i načelnik Opštine. Skupština opštine koju čine 13 odbornika je organ odlučivanja i kreiranja politike opštine, a načelnik opštine zastupa i predstavlja Opštinu, nosilac je izvršne vlasti, rukovodi radom Opštinske uprave i odgovoran je za njen rad.

Sjedište Opštine je u Berkovićima, ulica Poginulih boraca otadžbinskog rata bb.

U skladu sa utvrđenim kriterijumima za ocjenu razvijenosti, odlukom Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/22), Opština je za 2023. godinu svrstana u kategoriju izrazito nerazvijenih jedinica lokalne samouprave.

Finansiranje poslova Opštine se obavlja iz opštinskog budžeta, a budžetska sredstva se obezbjeđuju iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera i primitaka.

Opština posluje u sistemu trezorskog poslovanja (SOFI), a u Glavnoj knjizi trezora Opštine (u daljem tekstu: GKT), u okviru fonda 01 (budžet u užem smislu), evidentirane su finansijske transakcije Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika.

Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine za 2023. godinu koji je predmet ove revizije, čine finansijski izvještaji Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika (JU Dječiji vrtić „Sveta Novomučenica Milica – Dete“, JU „Berkovići sport“ i JU Narodna biblioteka Berkovići). JU Centar za socijalni rad je osnovan, ali nije počeo sa radom, a poslove istog obavlja referent za socijalnu zaštitu.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je u revizijskom izvještaju Opštine za 2020. godinu (RV060-21 od 27.07.2021. godine) dala 15 preporuka od čega sedam za finansijske izvještaje i osam za usklađenost.

Opština je sačinila odgovor u kojem iznosi radnje koje su preduzete radi prevazilaženja propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizijskom izvještaju, poslije isteka roka predviđenog članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/05 i 20/14).

Revizijom je utvrđeno da je od 15 preporuka provedeno sedam preporuka, od čega tri preporuke date na finansijske izvještaje i četiri na usklađenost. Jedna preporuka data na finansijske izvještaje je djelimično provedena, a odnosi se na pripremne radnje kod popisa imovine i obaveza (tačka 3. izvještaja), dok tri preporuke date na finansijske izvještaje nisu provedene, a odnose se na konsolidaciju entiteta javnog sektora (tačka 6. izvještaja), evidentiranje učešća u kapitalu entiteta pod kontrolom Opštine (tačka 6.3.1.2. izvještaja) i sačinjavanje bilansa novčanih tokova (tačka 6.4. izvještaja). Isto tako, četiri preporuke za usklađenost nisu provedene, a odnose se na usklađivanje internih akata, popunjavanje putnih naloga za vozila (tačka 3. izvještaja), sačinjavanje dugoročnog plana za izmirenje obaveza (tačka 5. izvještaja) i poštovanje prioriteta plaćanja kod izvršenja budžeta (tačka 6.3.2.1. izvještaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave Opštine donesen je od strane Načelnika opštine 29.01.2018. godine (Službeni glasnik opštine Berkovići, broj 4/18) kojim su sistematizovana 23 radna mjesta sa 24 izvršioca.

Na dan 31.12.2023. godine u Opštini je angažovan 21 izvršilac, od čega 13 opštinskih službenika, pet namještenika i tri funkcionera (načelnik opštine, zamjenik načelnika opštine i predsjednik Skupštine opštine). Kod nižih budžetskih korisnika angažovano je sedam izvršilaca i dva imenovana lica.

U toku 2023. godine nije bilo prijema novih radnika, dok je radni odnos prestao jednom izvršiocu po osnovu ispunjenosti uslova za odlazak u penziju.

Odlukom Vlade Republike Srpske o primjeni odredaba Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske produžena je primjena odredbi navedenog kolektivnog ugovora, koja je osporena Odlukom Ustavnog suda Republike Srpske.

Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi Opštine Berkovići i Pravilnik o platama i drugim primanjima zaposlenih u Opštinskoj upravi i kod nižih budžetskih korisnika nisu usklađeni sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, u dijelu koji se odnosi na preračunavanje platnih koeficijenta prilikom promjene načina obračuna plata. Obračun plata i naknada vršen je u skladu sa odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske i rješenjima o određivanju koeficijenta za obračun ličnih primanja od 09.02.2022. godine za sve zaposlene u Opštinskoj upravi.

U postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrola, načelnik Opštine je imenovao lice koje je odgovorno za finansijsko upravljanje i kontrolu. U skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/22), Opština nije sačinila godišnji izvještaj elektronskim popunjavanjem obrasca Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola za 2023. godinu sa priložima. Isto tako, nije donesen godišnji plan, nije uspostavljena knjiga poslovnih procesa, nisu identifikovani i procijenjeni rizici kao i druge zahtjevane aktivnosti u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16) i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrola („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17).

Pomoćne knjige stalnih sredstava se vode ručno i ne sadrže analitičke podatke, kao i hronološki prikaz promjena poslovnih događaja na navedenoj imovini shodno članu 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine nije proveden u skladu sa članom 4. stav (1), tačka 1) i 2) i članom 20. stav (1) tačke (1., 2., 3. i 4.) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer popisom nisu obuhvaćene mjenice, date kao instrument obezbjeđenja uzetih kredita, a takođe Izvještaj o popisu ne sadrži podatke o datumu početka i završetka popisa, o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji, kao i o radnom angažmanu lica angažovanih na popisu, uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza, te pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza.

Putni nalozi (PN4 obrazac) za vozila Opštine nisu popunjavani u skladu sa članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 74/17), jer ne sadrže podatke o datumu putovanja, stanju brojila, relaciji kretanja, o vremenu polaska i dolaska, pređenim kilometrima, broju putnika u vozilu i potpisu vozača.

Shodno gore navedenom, kao i u tačkama 6., 6.3.1.2. i 6.4. ovog izvještaja uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da obezbijedi istinito i fer izvještavanje.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **postupci, procedure i izvještavanje kod godišnjeg popisa imovine i obaveza vrše u skladu sa članom 4. stav (1), tačka 1) i 2) i članom 20. stav (1) tačke (1., 2., 3. i 4.) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**
- **intenziviraju aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrola u smislu provođenja aktivnosti definisanih odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru,**
- **pomoćne knjige stalnih sredstava vode u skladu sa članom 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,**
- **putni nalozi za vozila (PN4 obrazac) popunjavaju u skladu sa članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga.**

4. Nabavke

Planom i izmjenama i dopunama plana javnih nabavki za 2023. godinu planirane su nabavke ukupne vrijednosti 360.183 KM bez poreza na dodatu vrijednost. Ukupno je planirano 14 postupaka javnih nabavki provođenjem jednog otvorenog postupka (249.951 KM), četiri konkurentna zahtjeva (76.287 KM) i devet direktnih sporazuma (33.945 KM).

Prema Izvještaju o provedenim postupcima javnih nabavki u toku 2023. godine provedeno je 14 postupaka i zaključeni su ugovori u vrijednosti od 358.560 KM (100% od plana). Proveden je jedan otvoreni postupak (249.650 KM), četiri postupka su provedena putem konkurentnog zahtjeva (76.588 KM), dok je devet postupaka provedenih putem direktnog sporazuma (32.322 KM). Na osnovu Izvještaja o realizaciji plana javnih nabavki nije bilo odstupanja između planiranih i realizovanih javnih nabavki.

Revizijskim ispitivanjima je obuhvaćeno osam postupaka ukupne ugovorene vrijednosti 307.629 KM ili 86% od ukupno realizovanih postupaka javnih nabavki, a koje se odnose na jedan otvoreni postupak nabavke radova na adaptaciji Osnovne škole „Njegoš“ Berkovići ukupne vrijednosti od 249.650 KM, dva postupka provedena putem konkurentnog zahtjeva u vrijednosti od 43.481 KM, koji se odnose na nabavku medicinske opreme – Hematološki 5 diff brojač bez semplera (13.039 KM) i nabavka tekućeg održavanja lokalnih puteva na teritoriji opštine (30.442 KM) i tri direktna sporazuma ukupne vrijednosti od 14.498 KM, koji se odnose na nabavku usluga ispitivanja konstrukcije individualnog stambenog objekta

(3.600 KM), nabavke elektromaterijala za javnu rasvjetu (5.298 KM) i nabavka radova na betoniranju lokalnog puta Berkovići – Trusina (5.600 KM).

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u provođenju procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine je 28.12.2022. godine donijela Odluku o usvajanju Budžeta opštine za 2023. godinu u ukupnom iznosu od 2.090.600 KM, kao i Odluku o izvršenju budžeta opštine za 2023. godinu.

Odluku o usvajanju Rebalansa budžeta opštine za 2023. godinu donijela je Skupština opštine 28.12.2023. godine u ukupnom iznosu od 2.084.100 KM, kao i Odluku o izmjeni Odluke o izvršenju budžeta opštine za 2023. godinu.

Ukupni prihodi i rashodi su planirani u iznosu od 2.084.100 KM.

Sredstva budžeta u iznosu od 2.084.100 KM čine poreski prihodi u iznosu od 1.522.480 KM, neporeski prihodi od 208.820 KM, grantovi od 19.000 KM, transferi između ili unutar jedinica vlasti od 850 KM, primici za nefinansijsku imovinu od 25.000 KM i raspodjela suficita iz prethodnih godina 122.500 KM. Sredstva budžetske rezerve su planirana u iznosu od 20.000 KM.

Usvojenim rebalansom budžeta odobrena sredstva u iznosu od 2.084.100 KM su raspoređena za rashode za lična primanja (740.950 KM), rashode po osnovu korišćenja roba i usluga (342.180 KM), rashode finansiranja i druge finansijske troškove (27.850 KM), subvencije (50.000 KM), grantove (399.500 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opštine i gradova (256.600 KM), transfere između različitih jedinica vlasti (850 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (134.700 KM) i izdatke za otplatu dugova (111.470 KM).

Nakon usvajanja Rebalansa budžeta opštine, Odlukom načelnika opštine provedene su dvije realokacije sredstava u okviru budžetskog korisnika u ukupnom iznosu od 43.349 KM, od čega se na budžetsku rezervu odnose sredstva u iznosu od 17.509 KM.

Budžet Opštine za 2023. godinu je donesen u skladu sa propisanom ekonomskom klasifikacijom kako je propisano članom 15. Zakona o budžetskom sistemu, na osnovu standardnih budžetskih klasifikacija, što je konstatovalo i Ministarstvo finansija Republike Srpske, dajući saglasnost na procedure donošenja budžeta, odnosno rebalansa budžeta Opštine za 2023. godinu.

Opština nije sačinila dugoročni plan za izmirenje obaveza prenesenih iz prethodnog perioda, što nije u skladu sa članom članom 9. stav (4) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 62/18).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se sačini Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda u skladu sa članom 9. stav (4) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovane obrasce finansijskih izvještaja Bilans stanja, Bilans uspjeha, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta (u daljem tekstu: PIB 01), Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF) i Bilans novčanih tokova u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17 i 17/22) i obrasce finansijskih

izvještaja sa Napomenama dostavila Ministarstvu finansija Republike Srpske u elektronskoj i materijalnoj formi u skladu sa članom 49. stav (6) pomenutog pravilnika.

Prilikom sačinjavanja Konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine za 2023. godinu, nije izvršena konsolidacija kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17 i 118/18), jer u Konsolidovani bilans stanja nije izvršeno uključivanje kapitala srazmerno procentu učešća u kapitalu javnih preduzeća i ustanova pod kontrolom Opštine u iznosu od 163.917 KM, koji se odnose na vrijednost kapitala iskazanog u bilansima stanja u Javnom preduzeću „Vodovod“ d.o.o Berkovići 10.557 KM i JZU Dom zdravlja „Dr Milenko Muratović“ Berkovići u iznosu od 153.360 KM.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se u Konsolidovani finansijski izvještaj uključuju svi kontrolisani entiteti kako je propisano odredbama člana 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2023. godine, iskazano je u obrascu PIB 01 - Periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 i obrascu PIF – Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima.

U obrascu PIB 01 budžetski prihodi su iskazana u iznosu od 1.930.775 KM, a budžetski rashodi u iznosu od 1.771.406 KM. Izvršenje budžetskih prihoda u odnosu na Rebalans budžeta je 100%, a budžetskih rashoda je 96%.

U obrascu PIF prihodi su iskazani u ukupnom iznosu od 3.130.775 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 1.930.775 KM, fondu 03 u iznosu od 1.000.000 KM i Fondu 05 u iznosu od 200.000 KM, dok je izvršenje iskazano u ukupnom iznosu od 2.593.440 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 1.771.406 KM, fondu 03 u iznosu od 622.034 KM i fondu 05 u iznosu od 200.000 KM. Na fondu 03 iskazana su sredstva Savjeta ministara Bosne i Hercegovine doznačena Opštini za sanaciju posljedica zemljotresa iz 2022. godine, dok su na fondu 05 iskazana sredstva odobrena od strane Kompenzacionog fonda Republike Srpske za sanaciju šteta od nevremena.

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je iskazala prihode i primitke u PIF-u u iznosu od 3.131.454 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 1.931.454 KM, fondu 03 u iznosu od 1.000.000 KM i fondu 05 u iznosu od 200.000 KM.

6.1.1.1. Prihodi

Prihodi se odnose na poreske prihode, neporeske prihode, grantove i transfere između ili unutar jedinica vlasti.

Poreski prihodi su iskazani u iznosu od 1.547.221 KM, a najvećim dijelom se odnose na indirektno poreze prikupljene od Uprave za indirektno oporezivanje BiH (1.451.260 KM), poreze na lična primanja i prihode od samostalnih djelatnosti (55.596 KM) i poreze na imovinu (36.110 KM).

Neporeski prihodi su iskazani u 170.396 KM, a odnose se na prihode od zakupa i rente (16.285 KM), administrativnih naknada i taksi (6.218 KM), komunalnih naknada i taksi (1.533 KM) naknada po raznim osnovama (128.362 KM), pružanja javnih usluga 3.380 KM) i ostalih neporeskih prihoda (14.618 KM).

U 2023. godini donesen je Program o načinu korištenja novčanih sredstava prikupljenih po osnovu koncesionih naknada, posebnih vodnih naknada, kao i program održavanja lokalnih i nekategorisanih puteva i ulica u naseljima na području Opštine. Izvještaje o utrošku sredstava po osnovu ovih naknada Skupština opštine je usvojila na sjednici održanoj 25.03.2024. godine.

Grantovi su iskazani u iznosu od 1.012.127 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 12.197 KM i na fondu 03 u iznosu od 1.000.000 KM, a odnose se na grantove iz inostranstva i grantove iz zemlje.

Grantovi iz inostranstva su iskazani u iznosu od 5.197 KM, a odnose se na grant uplaćen od strane fizičkog lica za betoniranje lokalnog puta Hrgud – Berkovići.

Grantovi iz zemlje su iskazani u iznosu od 1.007.000 KM, a odnose se na grant uplaćen od pravnog lica za adaptaciju JU Dječijeg vrtića „Sveta Novomučenica Milica – Dete“ (1.000 KM), grant od Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske za završetak izgradnje kompleksa spomenika iz perioda odbrambeno-otadžbinskog rata i NOR-a (6.000 KM) i grant na fondu 03 doznačen od strane Savjeta ministara Bosne i Hercegovine za sanaciju posljedica zemljotresa iz 2022. godine (1.000.000 KM).

Transferi između ili unutar jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 400.961 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 200.961 KM i fondu 05 u iznosu od 200.000 KM.

Transferi iskazani na fondu 01 najvećim dijelom se odnose na transfere odobrene od strane Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske po osnovu prava iz oblasti socijalne zaštite (95.806 KM), od Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske na ime podrške budžetu za izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave (83.800 KM), transfer JU Dječiji vrtić „Sveta Novomučenica Milica – Dete“ od Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske na ime učešća u Programu pripreme djece pred polazak u školu (2.321 KM) i za sufinansiranje projekta „Povećanje energetske efikasnosti na objektu Dječijeg vrtića“ (19.000 KM).

Transferi iskazani na fondu 05 se odnose na transfere odobrene od strane Kompenzacionog fonda Republike Srpske za sanaciju štete prouzrokovane gradnim nevremenom na području Opštine.

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u iznosu od 679 KM, a odnose se na ostale primitke po osnovu refundacija plata za porodijsko odsustvo.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Opština je u Periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima iskazala ukupne rashode i izdatke u iznosu od 3.109.343 KM.

6.1.2.1. Rashodi

Ukupni rashodi su iskazani u iznosu od 2.593.440 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 1.771.406 KM, fondu 03 u iznosu od 622.034 KM i fondu 05 u iznosu od 200.000 KM, a čine ih tekući rashodi i transferi između ili unutar jedinica vlasti.

Tekući rashodi su iskazani u iznosu od 2.587.798 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 1.765.764 KM, na fondu 03 u iznosu od 622.034 KM i na fondu 05 u iznosu od 200.000 KM, a čine ih rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korištenja roba i usluga, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi, subvencije, grantovi i doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova.

Rashodi za lična primanja zaposlenih su iskazani u iznosu od 737.014 KM, a odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih, rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, rashode za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada i rashode za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto).

Rashodi za bruto plate su iskazani u iznosu od 582.791 KM, a čine ih rashodi za osnovnu platu (365.952 KM), rashodi za uvećanje osnovne plate (17.859 KM), porez na platu (18.394 KM) i zbirni doprinosi (180.586 KM).

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada su iskazani u iznosu od 137.271 KM, a čine ih naknade za prevoz na posao i sa posla (1.030 KM), naknade za topli obrok (57.494 KM), regres (21.966 KM), jubilarne nagrade (2.904 KM), dnevnice za službena putovanja u zemlji (1.640 KM) i inostranstvu (1.927 KM), porez na naknade (10.002 KM) i zbirni doprinosi (40.308 KM).

Rashodi za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada su iskazani u iznosu od 9.500 KM, a odnose se na rashode za naknade plata za vrijeme bolovanja i roditeljskog odsustva koje se ne refundiraju (6.555 KM) i doprinose po navedenom osnovu koji se ne refundiraju (2.945 KM).

Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto) su iskazani u iznosu od 7.452 KM, a odnose se na otpremnine po kolektivnom ugovoru (5.709 KM) i novčane pomoći u slučaju smrti člana uže porodice (1.743 KM).

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga su iskazani u iznosu od 354.108 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 349.896 KM i na fondu 03 u iznosu od 4.212 KM, a odnose se na rashode po osnovu zakupa, utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, režijskog materijala, materijala za posebne namjene, tekućeg održavanja, putovanja i smještaja, stručnih usluga, usluga održavanja javnih površina i zaštite životne sredine i ostalih neklasifikovanih rashoda.

Rashodi po osnovu zakupa su iskazani u iznosu od 1.440 KM, a odnose se na zakup stambenog prostora za potrebe smještaja doktora opšte medicine za potrebe JZU Dom zdravlja „Dr Milenko Muratović“ Berkovići za osam mjeseci 2023. godine.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga su iskazani u iznosu od 32.625 KM, a najvećim djelom se odnose na rashode po osnovu utroška električne energije (16.832 KM), komunalnih usluga (1.859 KM), usluga korišćenja fiksnog telefona (3.386 KM), usluga korišćenja mobilnog telefona (2.400 KM), interneta (3.521 KM) i poštanskih usluga (2.087 KM).

Troškovi mobilnog telefona definisani su Pravilnikom o korišćenju mobilnog telefona od 30.06.2021. godine i priznati su načelniku Opštine.

Rashodi za režijski materijal su iskazani u iznosu od 5.750 KM, a odnose se na rashode za kompjuterski materijal (1.142 KM), kancelarijski materijal (2.726 KM), materijal za održavanje čistoće (787 KM) i rashode za službena glasila i stručne časopise (1.095 KM).

Rashodi za materijal za posebne namjene su iskazani u iznosu od 12.267 KM, a odnose se na materijal za potrebe obrazovnog procesa kod JU Dječiji vrtić (10.767 KM) i sportski i rekreacioni materijal kod ustanove Berkovići sport (1.500 KM).

Rashodi za tekuće održavanje su iskazani u iznosu od 55.882 KM, a najvećim dijelom se odnose na rashode za tekuće održavanje objekata drumskog saobraćaja (46.910 KM) i tekuće održavanje prevoznih sredstava (7.139 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja su iskazani u iznosu od 13.778 KM, a najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu smještaja na službenim putovanjima u zemlji (2.188 KM), utroška benzina (3.401 KM) i utroška nafte i naftnih derivata (7.753 KM).

Rashodi po osnovu utroška benzina, nafte i naftnih derivata, odnose se na troškove goriva za dva vozila Opštine, po osnovu faktura koje dobavljač fakturiše na mjesečnom nivou.

Rashodi za stručne usluge su iskazani u iznosu od 20.784 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 16.572 KM i na fondu 03 u iznosu od 4.212 KM. Rashodi na fondu 01 najvećim dijelom se odnose na rashode za usluge platnog prometa (6.052 KM), osiguranja vozila (1.612 KM), usluge održavanja računarskih programa (983 KM), licenci (2.866 KM), usluge izrade projekata (1.755 KM) i ostale stručne usluge (1.694 KM).

Rashodi po osnovu stručnih usluga u najvećem iznosu se odnose na rashode za usluge platnog prometa na fondu 01 i na ostale stručne usluge koje su u iznosu od 4.212 KM iskazane na fondu 03, a odnose se na ispitivanje konstrukcije individualnog stambenog objekta oštećenog zemljotresom iz 2022. godine, finansirane iz sredstava Savjeta ministara Bosne i Hercegovine doznačenih Opštini za saniranje posljedica pruzrokovanih zemljotresom.

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine su iskazani u iznosu od 36.085 KM, a odnose se na usluge čišćenja javnih površina (4.680 KM), utroška električne rasvjete na javnim površinama (19.516 KM), održavanja javnih površina (5.889 KM) i zaštite životne sredine (6.000 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi su iskazani u iznosu od 175.497 KM, a odnose se na rashode za stručne ispite zaposlenih, kotizacije za seminare i usavršavanja zaposlenih (3.454 KM), bruto naknade skupštinskih odbornika (81.599 KM), po ugovoru o djelu (8.689 KM), ostale bruto naknade za rad van radnog odnosa (43.988 KM), reprezentacije, manifestacija i poklona (14.250 KM), poreza na teret poslodavca (15.211 KM), doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju invalida (1.072 KM), naknada i taksi na teret poslodavca (6.198 KM) i ostalih nepomenutih rashoda (1.075 KM).

Rashodi za bruto naknade skupštinskim odbornicima obuhvataju odborničke naknade koje su isplaćene odbornicima u Skupštini opštine, dok se ostale bruto naknade za rad van radnog odnosa odnose na funkcionerski dodatak za potpredsjednika Skupštine opštine (7.996 KM), kao i naknade članovima opštinske izborne komisije (6.490 KM) i naknade po osnovu ugovora o stručnom usavršavanju i osposobljavanju u cilju sticanja uslova za polaganje stručnog ispita (28.934 KM).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi su iskazani u iznosu od 27.847 KM, a najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu kamata na primljene zajmove u zemlji (27.168 KM).

Subvencije su iskazane u iznosu od 8.760 KM, a odnose se na date subvencije JP „Vodovod“ Berkovići.

Grantovi su iskazani u iznosu od 401.236 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 379.480 KM i na fondu 03 u iznosu od 21.756 KM, a odnose se na tekuće grantove neprofitnim subjektima u zemlji, kapitalne grantove neprofitnim subjektima u zemlji i ostale tekuće grantove u zemlji.

Tekući grantovi neprofitnim subjektima u zemlji na fondu 01 su iskazani u iznosu od 242.299 KM, a najvećim dijelom čine ih tekući grantovi političkim organizacijama i udruženjima (3.000 KM), humanitarnim organizacijama i udruženjima (26.600 KM), sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima (12.204 KM), etničkim i vjerskim organizacijama i udruženjima (1.600 KM), organizacijama i udruženjima za afirmaciju porodice i zaštitu prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica, boraca i osoba sa

invaliditetom (76.954 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite, zaštite životne sredine i komunalne djelatnosti (1.000 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture i informacija (12.250 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti ekonomskog i privrednog razvoja (84.143 KM) i ostali tekući grantovi neprofitnim subjektima u zemlji (24.548 KM).

Kapitalni grantovi neprofitnim subjektima u zemlji na fondu 01 su iskazani u iznosu od 96.146 KM, a najvećim dijelom čine ih kapitalni grantovi etničkim i vjerskim organizacijama i udruženjima (75.000 KM) i organizacijama i udruženjima u oblasti ekonomske i privredne saradnje (19.900 KM). Kapitalni grantovi organizacijama i udruženjima iz oblasti obrazovanja, nauke i kulture su potcijenjeni u iznosu od 78.313 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Ostali tekući grantovi u zemlji na fondu (01) su iskazani u iznosu od 41.036 KM, a najvećim dijelom odnose se na grantove javnim nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, šumarstva, vodoprivrede, energetike, rudarstva, industrije, građevinarstva, zanatsko-preduzetničke djelatnosti, ugostiteljstva, trgovine, turizma i saobraćaja (24.423 KM), obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture, informacija, zdravstva, socijalne zaštite, zaštite životne sredine i komunalne djelatnosti (2.308 KM) i nefinansijskim subjektima u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture, informacija, zdravstva, socijalne zaštite, zaštite životne sredine i komunalne djelatnosti (osim javnih) (13.799 KM).

U toku 2023. godine navedena sredstva granta najvećim dijelom dodijeljena su Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj opštini Dabar (75.000 KM), Centru za promociju održivog razvoja Berkovići (54.850 KM), udruženju roditelja djece i omladine sa posebnim potrebama „Ruka nade“ (38.000 KM), Boračkoj organizaciji Opštine Berkovići (30.650 KM) i Crvenom krstu Berkovići (26.600 KM).

Iskazani grantovi na fondu 03 odnose se na isplaćene novčane donacije (pomoći) na osnovu Elaborata o procjeni štete od zemljotresa iz aprila 2022. godine, Boračkoj organizaciji Berkovići (1.800 KM), „Hepok“ d.o.o. Berkovići (1.530 KM), SPCO „Dabar“ (16.441 KM) i Medžlisu islamske vjerske zajednice (1.985 KM).

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova su iskazane u iznosu od 1.058.833 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 262.767 KM, na fondu 03 u iznosu od 596.066 KM i fondu 05 u iznosu od 200.000 KM, a odnose se na doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opštine i gradova i doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova.

Doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova se odnose na doznake licima koja ostvaruju prava iz socijalne zaštite (188.277 KM), doznake učenicima i studentima i pojedincima iz oblasti nauke i kulture (51.220 KM), tekuće pomoći porodici, djeci i mladima (10.000 KM) i ostale tekuće i kapitalne pomoći građanima (2.975 KM).

Doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova na fondu 03 (596.066 KM), odnose se na doznake fizičkim licima, odnosno domaćinstvima za sanaciju štete nastale na stambenim i pomoćnim objektima u skladu sa Elaboratom o procjeni štete od zemljotresa u Opštini od 2022. godine.

Doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova na fondu 05 (200.000 KM), odnose se na doznake građanima iz sredstva Kompenzacionog fonda Republike Srpske doznačenih Opštini kao pomoć za sanaciju štete na poljoprivrednim kulturama prouzrokovane gradnim nevremenom od 25.08.2022. godine.

Doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova su iskazane u iznosu od 10.295 KM, a odnose se na doznake ustanovama socijalne zaštite za smještaj šticećenika.

Transferi između ili unutar jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 5.642 KM, a odnose se na transfere između različitih jedinica vlasti evidentiranih u skladu sa kvartalnim Zapisnicima Poreske uprave o više ili pogrešno uplaćenim javnim prihodima.

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 515.903 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 215.693 KM i fondu 03 u iznosu od 300.210 KM, a čine ih izdaci za nefinansijsku imovinu i izdaci za finansijsku imovinu.

Izdaci za nefinansijsku imovinu su iskazani u iznosu od 404.503 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 104.293 KM i fondu 03 u iznosu od 200.310 KM, a odnose se na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata, investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata, nabavku postrojenja i opreme, za nematerijalnu proizvedenu imovinu i zalihe materijala, robe i sitnog inventara.

Izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata su iskazani u iznosu od 396.231 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 96.021 KM i fondu 03 u iznosu od 300.210 KM. Najvećim dijelom na fondu 01 se odnose na sredstva dozanačena Razvojnem programu Ujedinjenih nacija (UNDP) za implementaciju projekta „Zeleni ekonomski razvoj faza 3“ kroz povećanje energetske efikasnosti na javnom objektu „Dječiji vrtić Berkovići“ u iznosu od 78.313 KM u skladu sa sporazumom o finansiranju. Izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata iskazani na fondu 01 su precijenjeni u iznosu od 78.313 KM, jer navedena sredstva u skladu sa Sporazumom o finansiranju sa UNDP–om nemaju karakter izdataka već sredstava granta (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Na fondu 03 izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata iskazani su u iznosu od 300.210 KM, a odnose se na realizaciju projekta sanacije štete od posljedica zemljotresa iz 2022. godine na Osnovnoj školi „Njegoš“ Berkovići, finansiranog iz sredstava Savjeta ministara Bosne i Hercegovine.

Izdaci za nematerijalnu proizvedenu imovinu su iskazani na fondu 01 u iznosu od 6.552 KM, a odnose se na usluge izrade dopune Regulacionog plana poslovno-proizvodne zone „Viduša“ u Opštini.

Izdaci za zalihe materijala, robe i sitnog inventara su iskazani na fondu 01 u iznosu od 888 KM, a odnose se na izdatke za nabavku auto guma (748 KM) i sitnog inventara (140 KM).

Izdaci za otplatu dugova su iskazani u iznosu od 111.400 KM, a odnose se na izdatke po osnovu otplate glavnice primljenih zajmova u zemlji.

6.1.3. Budžetski suficit

U obrascu PIF iskazan je budžetski suficit u iznosu od 132.832 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 55.076 KM i na fondu 03 u iznosu od 77.756 KM i predstavlja razliku između bruto budžetskog suficita 537.335 KM i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u negativnom iznosu od 404.503 KM. Iskazani bruto budžetski suficit predstavlja razliku između budžetskih prihoda (3.130.775 KM) i budžetskih rashoda (2.593.440 KM), dok neto izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani u negativnom iznosu predstavljaju razliku između primitaka (0 KM) i izdataka za nefinansijsku imovinu (404.503 KM).

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje u PIF-u je iskazano u negativnom iznosu od 29.929 KM, što predstavlja razliku između zbira ostalih primitaka (679 KM) i raspodjele suficita iz ranijeg perioda (80.792 KM) i zbira izdataka za otplatu dugova (111.400 KM).

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju u PIF-u je iskazana u iznosu od 102.903 KM (na fondu 01 u iznosu od 25.147 KM i fondu 03 u iznosu od 70.756 KM), što predstavlja razliku između budžetskog suficita (132.832 KM) i neto finansiranja iskazanog u negativnom iznosu (29.929 KM).

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi u Bilansu uspjeha su iskazani u iznosu od 3.368.698 KM, a čine ih prihodi iskazani u periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima u iznosu od 3.130.775 KM (tačka 6.1.1. izvještaja) i prihodi obračunskog karaktera iskazani u iznosu od 237.923 KM.

Prihodi obračunskog karaktera najvećim dijelom se odnose na prihode od usklađivanja vrijednosti imovine (142.367 KM), pomoći u naturi (6.946 KM) i prihode obračunskog karaktera evidentirane po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa (89.147 KM). Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine i prihodi obračunskog karaktera evidentirani po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa se odnose na prihode po osnovu usklađivanja kratkoročnih potraživanja za naplaćena prethodno korigovana poreska potraživanja ili smanjenje sumnjivih i spornih potraživanja po osnovu odobrenja o odgođenom plaćanju poreskog duga, a koji su evidentirani na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2023. godine.

6.2.2. Rashodi

Rashodi u Bilansu uspjeha su iskazani u iznosu od 3.203.771 KM, a čine ih rashodi iskazani u periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima u iznosu od 2.593.440 KM (tačka 6.1.2.1. izvještaja) i rashodi obračunskog karaktera iskazani u iznosu od 610.291 KM.

Rashodi obračunskog karaktera su iskazani u iznosu od 610.291 KM, a odnose se na nabavnu vrijednost realizovanih zaliha sitnog inventara i auto guma (888 KM), rashode po osnovu amortizacije (451.663 KM), rashode od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja (137.607 KM), date pomoći u naturi pravnim licima u zemlji (15.256 KM), ostale rashode obračunskog karaktera (2.498 KM) i rashode obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (2.303 KM).

Opština je obračun troškova amortizacije za 2023. godinu vršila prema propisanim stopama iz Pravilnika o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 110/16) i to zgrada i objekata (440.185 KM), opreme (5.396 KM), investicione imovine (576 KM) i nematerijalne proizvedene imovine (5.506 KM).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja (137.607 KM) su evidentirani na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2023. godine.

Pomoći u naturi date pravnim licima u zemlji (15.256 KM) se odnose na prenos hematološkog aparata sa štampačem u skladu sa Odlukom o prenosu prava svojine od 19.06.2023. godine na JZU Dom zdravlja „Dr Milenko Muratović“ Bileća.

Ostali rashodi obračunskog karaktera (2.498 KM) se odnose na korekciju razgraničenja po osnovu bolovanja iz 2022. godine iz razloga nepriznavanja istih od strane Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske.

Rashodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa između ili unutar jedinica vlasti (2.303 KM) se odnose na korekciju nenaplaćenih potraživanja u periodu od 12 mjeseci od datuma dospijea evidentiranih po Zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske o više ili pogrešno uplaćenim javnim prihodima.

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha za 2023. godinu kao razlika prihoda i rashoda, iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 164.967 KM.

6.3. Bilans stanja

6.3.1. Aktiva

Poslovna aktiva na dan 31.12.2023. godine je iskazana u iznosu od 20.005.926 KM bruto vrijednosti, 7.811.049 KM ispravke vrijednosti i 12.194.877 KM neto vrijednosti. Čine je tekuća imovina i stalna imovina.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina je iskazana u iznosu od 492.740 KM bruto vrijednosti, 72.175 KM ispravke vrijednosti i 420.565 KM neto vrijednosti, a odnosi se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u tekućim sredstvima.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja se odnose na gotovinu i gotovinske ekvivalente, kratkoročna potraživanja i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti su iskazani u ukupnom iznosu od 237.425 KM, a odnose na gotovinu u blagajni (2.051 KM) i sredstva na bankovnim računima (235.374 KM).

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 172.036 KM bruto vrijednosti, 69.303 KM ispravke vrijednosti i 102.733 KM neto vrijednosti, a odnose se na potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode, za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana i ostala kratkoročna potraživanja.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode su iskazana u neto iznosu od 13.039 KM, odnose se na potraživanja za nenaplaćene ostale poreze (10.990 KM) i za nenaplaćene prihode od finansijske i nefinansijske imovine (2.050 KM), dok su sporna i korigovana potraživanja za nenaplaćene poreze iskazana u iznosu od 57.908 KM. Potraživanja za nenaplaćene ostale poreze, kao i sporna i korigovana potraživanja za nenaplaćene poreze su evidentirana na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2023. godine.

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku od godinu dana su iskazana u neto iznosu od 83.693 KM, a odnose se na potraživanja za porez na lična primanja (6.756 KM), komunalne takse na firmu (1.471 KM), naknadu za korišćenje mineralnih sirovina (38.806 KM) i koncesionu naknadu (36.660 KM), dok su sporna i korigovana potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku od godinu dana iskazana u iznosu od 4.722 KM. Navedena potraživanja su

evidentirana na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2023. godine.

Ostala kratkoročna potraživanja su iskazana u neto iznosu od 6.000 KM, a odnose se na potraživanja od Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite po osnovu odobrenog granta u svrhu završetka izgradnje Komplexa spomenika iz perioda odbrambeno-otadžbinskog rata i NOR-a u skladu sa Rješenjem o odobravanju sredstava od 08.12.2023. godine. Sporna i korigovana ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 6.673 KM, a odnose se na potraživanja po osnovu korištenja mobilnog telefona (3.308 KM), za prodato zemljište od izbjegličke populacije (3.225 KM) i za nenaplaćene javne prihode po Zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske (140 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti su iskazana u neto iznosu od 80.407 KM, a odnose se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (73.520 KM) i unutar iste jedinice vlasti (6.887 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnosi se na potraživanja od Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske za podršku budžetu nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave (41.900 KM) i za sufinansiranje Projekta „Povećanje energetske efikasnosti na objektu JU Dječiji vrtić „Sveta Novomučenica Milica - Dete“ (19.000 KM), od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite na ime socijalnih davanja (8.323 KM) i po osnovu raspodjele prihoda na dan izvještavanja za poreze (104 KM) i indirektno poreze (4.193 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti odnosi se na potraživanja od JU Narodna biblioteka (2.987 KM) i pozajmljena sredstva sa namjenskog računa za vode na JRT opštine u ranijem periodu (3.900 KM).

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima je iskazana u iznosu od 576 KM bruto i ispravke vrijednosti, a odnosi se na sitan inventar i auto gume.

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina je iskazana u iznosu od 19.513.185 KM bruto vrijednosti, 7.738.874 KM ispravke vrijednosti i 11.774.312 KM neto vrijednosti, a čine je dugoročna finansijska imovina i razgraničenja i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja su iskazana u iznosu od 104.304 KM, a odnosi se na akcije i učešća u kapitalu (1.803 KM) i potraživanja za ostale poreze za koje je produžen rok plaćanja (102.501 KM).

Akcije i učešća u kapitalu se odnose na akcije i učešća u kapitalu u ostalim domaćim javnim nefinansijskim subjektima i akcije i učešća u kapitalu u privrednim društvima.

Akcije i učešća u kapitalu u ostalim domaćim javnim nefinansijskim subjektima iskazane su u iznosu od 1 KM, a odnose se na osnivački ulog Opštine u Javnoj ustanovi Centar za socijalni rad Berkovići (u daljem tekstu: Centar). Skupština opštine Berkovići je 12.12.2014. godine donijela Odluku o osnivanju Centra. Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Trebinju od 06.07.2015. godine u registar poslovnih subjekata upisano je osnivanje Centra, čiji je osnivač opština Berkovići sa procentom učešća od 100% i uplaćenim kapitalom od 1 KM. Obavještenjem o razvrstavanju poslovnog subjekta po djelatnosti Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge Banja Luka od 22.07.2015. godine osnovna djelatnost ustanove je „Ostale djelatnosti socijalnog rada bez smještaja“, sa šifrom djelatnosti 88.99. Načelnik opštine je 24.08.2015. godine donio Rješenje o privremenom izboru članova Upravnog odbora Centra od tri člana, na vremenski period od šest mjeseci do raspisivanja Javnog konkursa, sa zadatkom raspisivanja konkursa i

imenovanje organa centra. Upravni odbor Centra je 01.09.2015. godine donio Statut Centra, na koji je načelnik Opštine dao saglasnost. Poslije ovih aktivnosti na osivanju Centra, nisu vođene druge aktivnosti vezano za Centar.

Akcije i učešća u kapitalu u javnim preduzećima iskazane su u iznosu od 1.802 KM, a odnose se na osnivački ulog u Društvu sa ograničenom odgovornošću „BERK-AJ“ Berkovići u iznosu od 1.500 KM, što predstavlja ulog osnivača Opštine sa 15% udjela. Osnivački ulog u preduzeću „Vjetrolektrane na Trusini i Hrgudu“ d.o.o. Berkovići u iznosu od 200 KM, što predstavlja ulog osnivača Opštine sa 10% udjela i osnivački ulog u društvu „EOL TREĆI“ d.o.o. Berkovići u iznosu od 102 KM, što predstavlja ulog osnivača Opštine sa 3% udjela.

U okviru akcija i učešća u kapitalu u javnim preduzećima nije iskazano učešće u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga u JZU Dom zdravlja „Dr Milenko Muratović“ Berkovići i osnivački ulog u Javnom preduzeću „Vodovod“ d.o.o. Berkovići u iznosu od 2.000 KM. U skladu sa Rješenjima o registraciji Okružnog privrednog suda u Trebinju od 22.07.2020. godine, upisani (ugovoreni) i uplaćeni kapital iskazan je u iznosu od 2.000 KM, što predstavlja ulog osnivača Opštine sa 100% udjela. Upisani i uplaćeni kapital nije evidentiran na bilansnoj poziciji akcija i učešća u kapitalu u iznosu od 2.000 KM, čime je bilansna pozicija akcija i učešća u kapitalu i finansijskog rezultata ranijih godina potcijenjena, što nije u skladu sa članom 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. U Rješenju o osnivanju Doma zdravlja nije iskazan osnivački ulog osnivača. Opština nije izvršila konsolidaciju prilikom sačinjavanja Konsolidovanih finansijskih izvještaja za 2023. godinu (tačka 6. izvještaja).

Potraživanja za ostale poreze za koje je produžen rok plaćanja su iskazana u neto iznosu od 102.501 KM, a odnose se na potraživanja evidentirana na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2023. godine.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima je iskazana u iznosu od 19.408.881 KM bruto vrijednosti, 7.738.874 KM ispravke vrijednosti i 11.670.007 KM neto vrijednosti, a odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu, dragocjenosti, neproizvedenu stalnu imovinu i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi.

Proizvedena stalna imovina je iskazana u iznosu od 14.444.782 KM bruto vrijednosti, 7.738.874 KM ispravke vrijednosti i 6.705.909 KM neto vrijednosti, a čine je zgrade i objekti, postrojenja i oprema, investiciona imovina, i nematerijalna proizvedena imovina.

Zgrade i objekti su iskazani u iznosu 6.627.253 KM neto vrijednosti, a najvećim dijelom se odnose na stambene objekte u iznosu od 79.973 KM, kancelarijske objekte u iznosu od 2.475.917 KM (zgrada opštine, objekti osnovne škole, dječijeg vrtića, resursni centar, mjesni ured, lovačka kuća, sportska sala, prodavnice, šumarska kuća, zadružni domovi), lokalni putevi, vanjska rasvjeta i osvjetljenja u iznosu od 2.953.692 KM i vodovodna mreža, pumpne stanice, rezervoari i rudnik boksita, spomenici, sportsko-rekreativni objekti, igralište u iznosu od 1.087.876 KM. Tokom godine Opština je vršila ulaganja u izgradnju, adaptaciju i sanaciju objekata.

Vrijednost zgrada i objekata najvećim dijelom povećana je zbog ulaganja u adaptaciju i saniranje posljedica zemljotresa Osnovne škole „Njegoš“ (300.210 KM), sanaciju putne infrastrukture (2.057 KM), vanjsku rasvjetu (6.199 KM) i sportsko-rekreativne terene (7.091 KM), dok je smanjena zbog obračuna amortizacije u tekućem periodu (440.185 KM) primjenom linearne metode obračuna.

Postrojenja i oprema su iskazani u iznosu 48.462 KM neto vrijednosti, a najvećim dijelom se odnose na motorna vozila (8.620 KM), kancelarijski namještaj (3.027 KM), komunikacionu i računarsku opremu (4.302 KM), grejnu i rashladnu opremu (616 KM), opremu za obrazovanje, nauku i kulturu (1.505 KM) i specijalnu opremu (11.410 KM). Tokom godine

Opština je vršila ulaganja u postrojenja i opremu. Vrijednost opreme najvećim dijelom povećana je zbog nabavke računarske opreme (257 KM), ostale komunikacione opreme (1.122 KM), medicinske opreme (15.256 KM) i komunalne opreme (170 KM), dok je smanjena zbog prenosa nabavljene medicinske opreme na JZU Dom zdravlja „Dr Milenko Muratović“ Berkovići u iznosu od 15.256 KM i obračuna amortizacije u tekućem periodu u iznosu od 5.396 KM.

Investiciona imovina je iskazana u iznosu od 14.279 KM neto vrijednosti, a odnosi se na vrijednost zemljišta (307 KM) i građevinskih objekata (13.972 KM) izdatih u zakup. Vrijednost investicione imovine je smanjena zbog obračuna amortizacije u tekućem periodu u iznosu od 576 KM.

Nematerijalna proizvedena imovina je iskazana u iznosu od 15.915 KM neto vrijednosti, a najvećim dijelom se odnosi na vrijednost prostornog i regulacionog plana, strategije razvoja opštine, projekta balon sale i šumsko privredne osnove.

Dragocijenosti su iskazane u iznosu 80 KM neto vrijednosti, a u ukupnom iznosu se odnose na arhivsku građu.

Neproizvedena stalna imovina je iskazana u iznosu od 4.826.397 KM neto vrijednosti, odnosi se na vrijednost poljoprivrednog zemljišta (4.783.371 KM) i ostalog građevinskog zemljišta (43.026 KM).

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi je iskazana je u iznosu od 137.622 KM, a odnosi se na vrijednost poslovnih objekata i prostora u pripremi (81.213 KM), saobraćajnih objekata u pripremi (6.458 KM) i ostalih objekata u pripremi (49.951 KM).

Poslovni objekti i prostori u pripremi se odnose na sredstva koja su u skladu sa Sporazumom o finansiranju potpisanog sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (UNDP) doznačena na račun UNDP-ja, vezano za implementaciju projekta „Zeleni ekonomski razvoj faza 3“ kroz povećanje energetske efikasnosti na javnom objektu „Dječiji vrtić“ Berkovići. UNDP provodi proceduru javne nabavke (tendera). Navedena sredstva nemaju karakter sredstva u pripremi, već kapitalnih grantova u zemlji, čime je pozicija poslovnih objekata i prostora u pripremi, kao i izdataka za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata precijenjena, dok su ostali kapitalni grantovi u zemlji potcijenjeni u iznosu od 78.313 KM, jer su sredstva koja su u skladu sa Sporazumom o finansiranju potpisanog sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (UNDP) doznačena na račun UNDP-ja, vezano za implementaciju projekta „Zeleni ekonomski razvoj faza 3“ kroz povećanje energetske efikasnosti na javnom objektu „Dječiji vrtić“ Berkovići, evidentirana u okviru poslovnih objekata i prostora u pripremi, što nije u skladu sa članom 37., 95. stav (1) i 104. stav (1) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Vrijednost saobraćajnih objekata u pripremi se odnosi na ulaganja u putnu komunikaciju prema naselju Donja Trusina.

Ostali objekti i prostori u pripremi se odnose na vrijednost niskonaponske mreže u naselju Viduša II čija je izgradnja od starne Opštine završena u 2010. godini. Isto tako, sa izgradnjom niskonaponske mreže u navedenom naselju izgrađena je i trafo stanica MBTS 10/04 KV 630 KVA. Skupština opštine Berkovići je 25.03.2010. godine donijela Odluku kojom prenosi u vlasništvo izgrađenu trafo stanicu nabavne vrijednosti u iznosu od 77.308 KM i niskonaponsku mrežu nabavne vrijednosti u iznosu od 70.994 KM izgrađene u naselju Viduša II, na preduzeće „Elektrohercegovina“ a.d. Trebinje, s tim da će načelnik opštine ugovoriti posebne uslove prenosa imovine. Navedena odluka Skupštine opštine nije realizovana. U bilansnim evidencijama Opštine evidentirana je vrijednost niskonaponske mreže u iznosu od 49.951 KM, dok vrijednost izgrađene trafo stanice nije evidentirana na bilansnoj poziciji ostalih objekata u pripremi. Zbog vremenskog perioda koji je protekao od

perioda gradnje navedenih objekata, osim navedene dokumentacije, nije nam prezentovana dokumentacija koja potvrđuje vrijednost predmetne stalne imovine.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **u okviru akcija i učešća u kapitalu izvrši evidentiranje učešća u kapitalu javnih preduzeća i ustanova u kojima opština ima učešće,**
- **preispita i utvrdi status imovine iskazane na poziciji ostali objekti i prostori u pripremi i da se donesu odgovarajuće odluke i izvrše adekvatna evidentiranja.**

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva na dan 31.12.2023. godine je iskazana u iznosu od 12.194.877 KM, čine je obaveze i razgraničenja i vlastiti izvori.

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 915.188 KM, a čine ih kratkoročne obaveze i razgraničenja i dugoročne obaveze i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 423.364 KM, a odnose se na kratkoročne finansijske obaveze, obaveze za lična primanja zaposlenih, obaveze iz poslovanja, obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite i kratkoročne obaveze i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti.

Kratkoročne finansijske obaveze su iskazane u iznosu od 119.510 KM, a odnose se na obaveze po kratkoročnim zajmovima (3.082 KM) i obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana (116.428 KM).

Obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana, se odnose na obaveze po osnovu zaključenih Ugovora o dugoročnom kreditu sa Komercijalnom bankom a.d. Banja Luka iz 2016 godine (46.307 KM) i iz 2020. godine (70.121 KM).

Obaveze za lična primanja zaposlenih su iskazane u iznosu od 119.154 KM, a odnose se na obaveze za bruto plate i naknade za mjesec novembar i decembar 2023. godine za Opštinsku upravu u iznosu od 45.958 KM, obaveze za bruto plate i naknade nižih budžetskih korisnika u iznosu od 33.726 KM, kao i prenesene obaveze iz ranijih godina u najmanjem iznosu od 39.470 KM.

Obaveze iz poslovanja su iskazane su u iznosu od 107.268 KM, a odnose se na obaveze Opštinske uprave u iznosu od 101.709 KM i nižih budžetskih korisnika u iznosu od 5.559 KM, od čega prema dobavljačima za nabavku roba i usluga (65.156 KM), za nabavku stalne imovine (1.912 KM), prema fizičkim licima u zemlji (21.205 KM), obaveze za poreze i doprinose na teret poslodavca (15.549 KM) i ostale obaveze (3.446 KM).

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite su iskazane u iznosu od 62.853 KM i odnose se na obaveze za grantove (37.920 KM) i obaveze na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (24.933 KM). Obaveze za grantove najvećim dijelom se odnose na obaveza prema Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj opštini Dabar (25.000 KM) i JU Dom zdravlja „Dr Milenko Muratović“ Berkovići (10.000 KM)

Kratkoročne obaveze i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti su iskazane u iznosu od 14.579 KM, a najvećim djelom se odnose na obaveze po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske o obračunu i poravnanju više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda (10.629 KM).

Do datuma za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, kratkoročne obaveze i razgraničenja su izmirene u iznosu od 155.713 KM.

Dugoročne obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 491.824 KM, a odnose se na dugoročne obaveze po zajmovima primljenim od banaka.

Dugoročne obaveze po zajmovima primljenim od banaka su iskazane u iznosu od 491.824 KM, a odnose se na dugoročne obaveze po zajmovima primljenim od banaka (Ugovor o kreditnom zaduženju iz 2016. godine sa ostatkom duga u iznosu od 78.671 KM i Ugovor o kreditnom zaduženju iz 2020. godine sa ostatkom duga od 413.151 KM.)

Opština je objavila izvještaj o stanju duga i garancijama na dan 31.12.2023. godine u Službenom glasniku Republike Srpske, kako je definisano članom 72. stav (2) Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 71/12, 52/14, 114/17, 131/20, 28/21 i 90/21).

6.3.2.2. Vlastiti izvori sredstava

Vlastiti izvori sredstava su iskazani u iznosu od 11.279.589 KM, a odnose se na trajne izvore sredstava u iznosu od 5.007.982 KM i finansijski rezultat u iznosu od 6.271.707 KM (finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 6.106.738 KM i finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 164.969 KM).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i vanbilansne pasive na dan 31.12.2023. godine su iskazane u iznosu od 608.250 KM, a odnose se na date mjenice kao instrument obezbjeđenja primljenih zajmova od banaka u zemlji.

6.4. Bilans novčanih tokova

Prema izvještaju o novčanim tokovima, gotovina na početku perioda je iznosila 192.502 KM i iskazani su prilivi gotovine u iznosu od 3.107.358 KM (iz poslovnih aktivnosti od 3.106.679 KM i iz aktivnosti finansiranja od 679 KM).

Odlivi gotovine su iskazani u iznosu od 3.062.435 KM (iz poslovnih aktivnosti od 2.553.084 KM, iz investicionih aktivnosti od 397.951 KM i iz aktivnosti finansiranja od 111.400 KM).

Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti po osnovu grantova su manje iskazani, dok su odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti po osnovu izdataka za nefinansijsku imovinu više iskazani u iznosu od 78.313 KM, jer sredstva doznačena Razvojnem programu Ujedinjenih nacija (UNDP) za implementaciju projekta „Zeleni ekonomski razvoj faza 3“ kroz povećanje energetske efikasnosti na javnom objektu „Dječiji vrtić Berkovići“, u skladu sa sporazumom o finansiranju nemaju karakter izdataka za nefinansijsku imovinu već sredstava granta (tačka 6.1.2.1., 6.1.2.2. i 6.3.1.2. izvještaja).

Stanje gotovine na kraju perioda iskazano je u iznosu od 237.425 KM.

Izvještaj o novčanim tokovima nije sastavljen u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se izvještaj o novčanim tokovima sastavlja u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine su objelodanjena pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, shodno MRS JS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15(c) i 38.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenim informacijama za potrebe revizije Opština nije imala poslovnih događaja koji predstavljaju potencijalnu imovinu i potencijalne obaveze.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz Konsolidovane finansijske izvještaje Opštine za 2023. godinu sačinjene su i Napomene, koje pružaju neophodne informacije o Opštini, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, kao i dodatna pojašnjenja pojedinih pozicija u finansijskim izvještajima, prema članu 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.

Revizijski tim

Rade Kukić, s.r.

Goran Ćetojević, s.r.